

La Quotidiana
7007 Cuira
081 / 920 07 10
www.laquotidiana.ch

Genere di media: Stampa
Tipo di media: Quotidiani e settimanali
Tiratura: 4'154
Periodicità: 5x/settimana

parc adula |

Tema n°: 808.010
Abbonamento n°: 1093404
Pagina: 5
Superficie: 64'486 mm²

Energias regenerablas ed il Parc Adula

DA THALIA MEYER,*

Intschess del Parc Adula cun il Péz Valrein e la Greina el center.

KEYSTONE

■ La midada dil clima e la sortida dall'energia atomara che la confederaziun ha concludiu han caschunau biares adattaziuns da leschas e strategias. L'entschatta dil 2013 ei aschia la lescha davart il CO₂ - vegnida revedida totalmein ed il settember 2013 han mesiras dalla strategia d'energia 2050. Planisadas ein ulteriuras mesiras, per ex. la revisiun totala della lescha ferala d'energia. Il diever dad energias regenerabla e l'utilisazion efficienta d'energia ein cunquei stabili ella lescha.

Cun tut quellas midadas e mesiras vu- lan ins prender risguard sin nies ambient e promover in diever persistent cun resursas ch'ein a disposiziun.

Quei sustegn puspei la decentralisaziun dalla producziun d'energia e porta al-

las regiuns novas schanzas ed avantatgs. Energias regenerablas han ils suandonts avantatgs :

1. Activitads per l'economia e creaziun d'atgna valur per industria e mistregn el- la regiun.

2. Scaffeschan plazzas da laver ella regi- un.

3. Augmentan las entradas da taglia tras la producziun d'energia ella regiun e commercialisaziun locala.

4. Ella regiun resta dapli capacitads da cumpra: effect multiplicativ.

5. Megliera segirtad el provediment, tier interrupziuns dameins consequenzas en- viers in provediment central.

6. Independenza digl exterior.

7. Il surpli local d'energia vegn vendius, sco quei ch'igl ei già daditg usitau els ter- ritoris dallas Alps cun energia ord ovras hidraulicas.

8. Sustegn finanzial da tecnologias modernas tras indemnisiations per cuvierer ils cuosts dalla furnizion d'energia e contribuziuns publicas da promozion.

9. Schanzas per territoris turistics da se- posiziuniar ecologicamein e favureivel pigl ambient.

10. Impuls positivs ella populaziun tras la rolla da piunier per tecnologias moder- nas.

Pusseivladads en regiuns alpinas

- Tras sia posiziun e sia multifariadad ei il Parc Adula rehs da resursas natiralas :

- Il Parc Adula includa ina gronda surfatscha e dispona da biares differentas resursas natiralas.

- La radiaziun dil solegl ei grazia alla posiziun alpina pli alta e las temperaturas ella media pli bassas ch'ella planira. Omisduas circumstanzas ein d'avantatg

La Quotidiana
7007 Cuira
081 / 920 07 10
www.laquotidiana.ch

Genere di media: Stampa
Tipo di media: Quotidiani e settimanali
Tiratura: 4'154
Periodicità: 5x/settimana

parc adula |

Tema n°: 808.010
Abbonamento n°: 1093404
Pagina: 5
Superficie: 64'486 mm²

per implants fotovoltaics. Ch'ei dat ellas regiuns alpinas dameins nebla che giu la glier effect tras la neiv (effect d'albedo) augmenta supplementarmein il gudogn d'energia d'in implant fotovoltaic.

- Aua ha ei en abundonza e tala vegin era nezegiada bein.

- Cerca la mesadad dalla surfatscha el perimeter dil parc (zona circumdonta) ei uaul. Suenter l'utilisaziun dalla materia survescha il lenn per producir calira neutrala da CO-2.

- Sils menaschis purils dat ei bia biomassa en fuorma liquida. En implants da biogas sa tala vegin elaborada vinavon per producir electricitat e calira.

- Era vent ei a disposiziun ella regiun. Schebein quella resursa sa vegin utilisa da per la producziun d'energia e nua quei duess succeder, sto aunc vegin sculariu exact. En in parc da vent ston vegin examinai tuts interess, cunzun quels dil maletg dalla cuntrada.

- Malgrad ch'ei ellas regiuns da muntagna empau dameins calira dil terren che giu la Bassa, san ins installar en biars loghens sondas per geotermica.

Tgei fa il Parc Adula

Il project Parc Adula ha finamiras circumscrettas che ston vegin contonschidas tochen igl onn 2015.

Leutier s'auda denter auter il plan « Promover projects ella sparta dallas energias regenerablas e tecnologias per l'efficienza d'energia ».

Leutier ha l'uniu Parc Adula surdau l'incarica alla cumionza da planisaders HMQ AG, ZHAW e Spektrum-Energie GmbH da eruir en sis dallas vischnaucas dil Parc Adula en dettagli il potenzial per implants fotovoltaics ed ovras hidraulicas cun aua da beiber. A liunga vesta dueien ins saver cuvierer il basegns d'energia schi bia sco pusseivel ord purtadars d'energia locals e regenerabels. Pils

suandonts motivs han ins elegiu leutier fotovoltaica e forza hidraulica cun aua Bassa ed il sulegl digl unviern ha in me-

da beiber:

1. Projects en quellas duas spartas selian realisar relativamein spert ella pratica.

2. Cumparegliau cun outras spartas sa quei vegin fatg cun pintgas intervenziuns ella cuntrada.

Implants da fotovoltaica ed ovras hidraulicas cun aua da beiber pussibiliteschan denton da crear valur locala ed ein cumbinadas cun lavurs ed incaricas pils mistergners locals.

Per las vischnaucas dil parc Blenio, Medel (Lucmagn), Serravalle, Sumvitg, Val S. Pieder e Vrin vegin fatg ina analisa dalla situaziun existenta. Plinavon vegin examinau il potenzial per implants fotovoltaics ed ovras hidraulicas cun aua da beiber e proponiu projects els loghens seleziunai che s'adatteschan persuenter. Students activs ellas spartas elaboreschan ils projects seleziunai tochen tier l'anunzia per l'indemnisaziun per cuvierer ils cuosts dalla furniziun d'energia. Las lavurs vegin terminadas el decouros d'uonn ed ils resultats inclusas ella Charta dil parc. Il rapport final stat lu a disposiziun alla populaziun.

Co va ei vinavon egl avegnir ?

Analisas per eruir il potenzial fuorman ina basa impurtonta da decider per l'utilisaziun dils mieds finanzials e per posizionar strategicamein ina vischnauna ni regiun en connex cun energias regenerablas. Las mesiras e recamondaziuns ch'ins trai ord quellas ein era in fundament impurtont per process da planisaziun e projects d'investiziun.

El cass ideal vegin pli tard installai implants solars sin tetgs adattai e tier ovras hidraulicas cun aua da beiber ch'ins ha seleziunau vegin l'aua duvrada per producir electricitat e calira.

Ulteriuras pusseivladads pil futur

Per ina vesta el futur renda ei da dar in'egliada anavos : Tgi havess aunc predetg avon paucs decennis il svilup da tut quellas tecnologias ? Co sesviluppescha la teconologia dallas energias regenerablas, sia arcunaziun e l'efficienza dall'energia ? Ina rucla da cristagl havein nus buca, mo ton ei segir : Ei vegin luvra vidlunder sigl entir mund ed ei vegin a dar ulteriurs progress ed optimaziuns da gronda muntada !

La basa politica ha scaffiu in niev sectur economic. Catastrofas e midadas digl ambient sensibiliseschan e fan vegin cunsients mintga di ch'il carstgaun sa encaminar sia via mo culla e buca encounter la natira.

Cun sias topografias e resursas multifaras e differentas s'adattescha il Parc Adula fett bein d'experimentar novas pusseivladads e tecnologias. Vent, aua, sulegl, calira dalla tiara e biomassa ha ei en abundonza. Sin damonda tel Parc Adula ha Stefano Quarenghi, il menader dil parc, confirmau ch'els seigien interessei da cooperar cun scienzia e perscrutaziun. Per introducir novas tecnologias innovativas, collaboreschien ins bugen cun scolas aultas naziunalas ed internazionalas ed universitads.

Nus essan plein marveglias sils proxims svilups ord il Parc Adula e nus selegrain d'ina via communabla viers igl avegnir – per Vus e l'economia en Vossa regiun.

La Quotidiana
7007 Cuira
081 / 920 07 10
www.laquotidiana.ch

Genere di media: Stampa
Tipo di media: Quotidiani e settimanali
Tiratura: 4'154
Periodicità: 5x/settimana

parc adula |

Tema n°: 808.010
Abbonamento n°: 1093404
Pagina: 5
Superficie: 64'486 mm²

* Thalia Meyer,
dipl. ing. Chem.
MBA e MSc

Formaziun: Specialisada en resursas naturalas. Suenter ina carriera da varga in decenni sin plau internaziunal ha ella fundau sia atgna firma. Sco meinagestiun dalla Spektrum-Energie GmbH fa ella concepts d'energia, plans empalonts, expertisas, analisas, cussegliaziuns e scolaziuns per vischrauncas e regiuns ella sparta dallas energias regenerablas.